

Seksuaaliväkivaltaa tai -häirintää kokeneen nuoren auttaminen oppilaitoksissa

MITÄ?

Kaikki nuoret eivät välttämättä tunnista kokemaansa seksuaaliväkivaltaa

Seksuaaliväkivallan kokemus aiheuttaa voimakkaita tunteita, joiden käsittelyyn nuorella on oikeus saada apua aikuiselta. Opettajan ja muiden nuorten kanssa työskentelevien aikuisten on hyvä tunnistaa, millaisia tunteita seksuaaliväkivallan kokemus voi nuorella aiheuttaa, sekä tietää, mihin nuori voidaan ohjata, kun seksuaaliväkivallan kokemus tulee ilmi.

Kun nuorelle tapahtuu jotain yllättävää, hän saattaa hämmentyä eikä osaa välttämättä sanoittaa kokemustaan. Rajojen rikkomisen aiheuttama hämmennystä voi seurata pelon tunne. Nuori saattaa syyttää itseään tapahtuneesta ja miettiä, aiheuttiko oma toiminta väkivaltatapahtuman. Nuoren rajoja on rikottu, ja hän saattaa tuntea itsensä likaiseksi ja vastenmieliseksi. Nuoren voi olla vaikea luottaa omiin tunteisiinsa tai siihen, että hänen tunteillaan ja kokemuksellaan olisi merkitystä muille.

MIKSI?

Seksuaaliväkivaltaa kokenut nuori tarvitsee usein tukea toipumiseensa

Seksuaaliväkivallan kokemus jää usein piiloon, sillä kokemus aiheuttaa syyllisyyden ja häpeän tunteita. Erittäin tärkeää on, että aikuinen kysyy nuorelta mahdollisista seksuaaliväkivaltakokemuksista.

Kun nuori puhuu tai tuo esille oman kokemuksensa, aikuisen on tärkeintä ottaa tieto vastaan ja kertoa, että apua on saatavilla.

MITEN?

Tukea ja apua mahdollisimman pian

Seksuaaliväkivalta horjuttaa turvallisuuden tunnetta ja traumatisoi. Toipumisen kannalta on tärkeää, että nuori pääsee tuen ja tarvittavan avun piiriin mahdollisimman pian. Tavallista on, että seksuaaliväkivaltaa kokenut haluaa unohtaa tapahtuneen eikä halua avun piiriin.

Apua kannattaa tarjota aktiivisesti nuoren välttelystä huolimatta. Välttely heikentää toipumista ja nuoren vointia. Esimerkiksi opiskeluhollossa on mahdollista käsitellä nuoren kokemuksia seksuaalisesta häirinnästä sosiaalisessa mediassa. Ohjaa opiskelija opiskeluholon palveluihin, tarvittaessa saattaen.

Syventävää tietoa

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan yleisesti sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti ja/tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta. Seksuaalisen kuvamateriaalin lähettäminen lapselle on seksuaalista häirintää ja se saattaa täyttää myös rikoksen tunnusmerkistön.

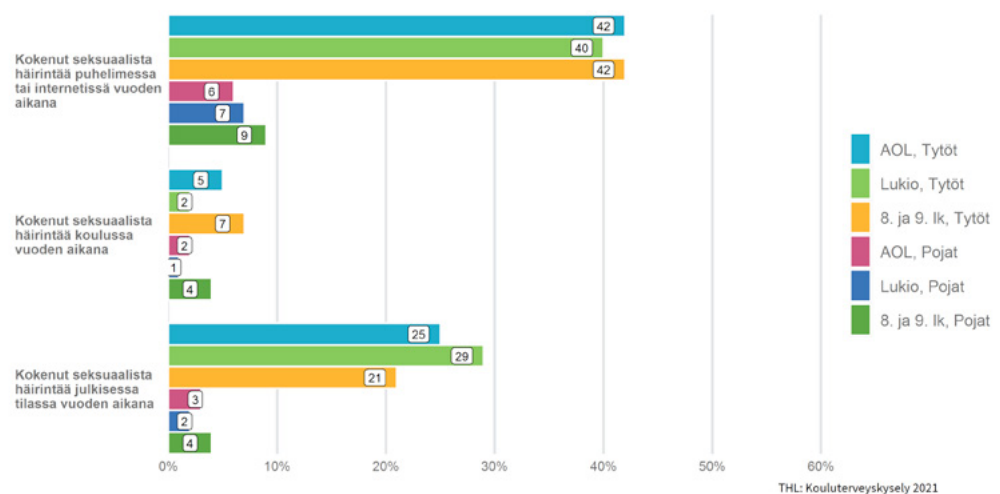
Seksuaalinen häirintä sosiaalisessa mediassa voi sisältää monenlaisia tekoja kuten halventavia ja vihjailevia puheita tai seksuaalisia eleitä tai ilmeitä. Se voi olla seksuaalissävyytteistä nimittelyä tai pyyntöjä kosketteluun webkameran tai muun digitaalisen laitteen välityksellä. Grooming tarkoittaa aikuisen tietoista ja tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään seksuaaliseen kontaktiin lapsen kanssa tai houkutellaan lapsi tekemään seksuaalisia tekoja. Lasta voidaan myös kiristää seksuaalisilla kuvilla (sextortion).

Seksuaaliväkivalta on väkivaltaa, joka ilmenee henkilön seksuaalisen koskemattomuuden tai itsemääräämisoikeuden tahallisen loukkauksena. Termejä seksuaaliväkivalta ja seksuaalinen väkivalta voidaan käyttää toistensa synonyymeina. Molempien termien käytössä on kuitenkin syytä muistaa, että väkivallan kohteen näkökulmasta ei ole kyse seksuaalisesta kokemuksesta vaan väkivallan teosta

Seksuaalinen hyväksikäyttö on seksuaaliväkivaltaa ja sen kriteerit täyttyvät, mikäli tekijä asemansa avulla taivuttaa uhrin seksuaalisen tekoon.

Erityisesti tytöt kokevat seksuaalista häirintää internetissä tai puhelimesta

Kuka tahansa voi kokea seksuaaliväkivaltaa. Merkittävä osa nuorista kertoi seksuaaliväkivallan ja häirinnän kokemuksista vuoden 2021 Kouluterveyskyselyssä. Erityisesti yläkoulun ja toisen asteen oppilaitosten tyttöillä seksuaaliväkivallan ja -häirinnän kokemukset ovat nousseet selvästi vuoden 2019 kyselyyn verrattuna. Osa häirinnästä ja väkivallasta oli tapahtunut sosiaalisessa mediassa.

Lisätietoja, lastensuojelulomakkeet ja seri-tukikeskukset:

www.thl.fi/seksuaalivakivalta

www.thl.fi/seri

Tee tarvittaessa rikosilmoitus poliisille:

www.poliisi.fi/tee-rikosilmoitus

Apua nuorille:

Tyttöjen ja poikien talon seksuaaliväkivaltatyö:
www.tyttojentalo.fi/toiminta/seksuaalivakivaltatyo

Raiskauskriisikeskus Tukinainen:
www.tukinainen.fi

Rikosuhripäivystys: www.riku.fi